

โรค 4S หรือ Staphylococcal scalded skin syndrome (SSSS)

ผศ. พญ. รัตนาวัลย์ นิตยารมย์

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โรค 4S หรือ SSSS เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียที่ชื่อ *Staphylococcus aureus* บริเวณใดบริเวณหนึ่งของร่างกาย แล้วเชื้อแบคทีเรียสร้างชีวพิษ (toxin) เข้าสู่กระแสเลือดทำให้เกิดอาการของโรคขึ้น โรคนี้มักพบในเด็กทารกและเด็กเล็กที่มีอายุน้อยกว่า 6 ปี มีรายงานพบในผู้ใหญ่ที่มีโรคไตวายเรื้อรัง และในผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เชื่อว่าเป็นผลจากการที่เด็กเล็กยังไม่มีภูมิคุ้มกันต้านต่อชีวพิษ รวมถึงความสามารถของไตในการกำจัดชีวพิษยังไม่สมบูรณ์เต็มที่

อาการแสดงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายหลังจากติดเชื้อแบคทีเรีย ผู้ป่วยจะมีอาการไข้ ร้องกวน งอแง ผื่นแดงเจ็บมาก เริ่มขึ้นรอบปาก จมูก ตา แล้วกระจายไปทั่วร่างกาย ภายใน 1-2 วันต่อมาผื่นแดงนี้จะพองขึ้นเห็นเป็นรอยย่นหรือตุ่มน้ำ แล้วลอกออกเป็นแผ่นใหญ่ ๆ เห็นผิวข้างใต้แดงขึ้นคล้ายผิวหนังของผู้ที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก (รูปที่ 1) เห็นได้ชัดบริเวณซอกพับต่าง ๆ โดยเฉพาะขาหนีบ รักแร้และคอ หลังจากนั้นผื่นค่อย ๆ แห้ง ตกสะเก็ด อาจเห็นเป็นรอยย่นแยกเป็นแฉกออกจากรอบปากและตา (รูปที่ 2) สะเก็ดหลุดแล้วผื่นจะหายเป็นปกติ โรคนี้จะไม่พบความผิดปกติบริเวณเยื่อเมือกต่าง ๆ

การรักษาในรายที่มีอาการรุนแรงควรรับตัวไว้รักษาไว้ในโรงพยาบาล ให้ยาปฏิชีวนะเข้าทางหลอดเลือด เมื่ออาการดีขึ้นสามารถเปลี่ยนเป็นยากินได้ รวมระยะเวลาการให้ยาปฏิชีวนะ 10-14 วัน นอกจากนี้ควรให้การรักษาประคับประคองดูแลผิวที่ลอกให้ดี ดูแลภาวะขาดสารน้ำและแก้ไขภาวะอิเล็กโทรไลต์ที่อาจผิดปกติ ผู้ระวังการติดเชื้อแทรกซ้อนและให้ยาระงับอาการเจ็บปวด ผู้ป่วยจะค่อย ๆ ดีขึ้น ผื่นจะหายเป็นผื่นปกติ โดยไม่มีแผลเป็นหลงเหลืออยู่ภายในเวลา 10-14 วัน